

ADALET SİSTEMİ İÇİNDE ÇOCUKLAR

Çocuk hak ve özgürlükleri genel anlamda insan hakları kavramının ayrılmaz bir parçasıdır. ÇHS’de çocukların öznesi ya da parçası olduğu bir yargılamanın çocuklara özgü olması kabul edilmiştir. Buna göre, çocuk adalet sisteminde çocuklara özgü kanun, çocuklara özgü mahkeme, çocuklara özgü kurum ve kuruluşlar bulunması gerekmektedir. Çocuklara özgü adalet sisteminde, çocuğun iyileştirilmesi ön plana alınmalıdır ve suça sürüklenen çocuklara gösterilecek tepki, hem çocuğun içinde bulunduğu koşullarla hem de eylemi ile orantılı olmalıdır.

Suçta Sürüklenen Çocuk: Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuk.

Tanık Çocuk: Soruşturma ve kovuşturmada bilgi ve görgüsüne başvuru alan çocuk.

Mağdur Çocuk: Kendisine karşı suç islenen çocuk.

Adalet sistemi içinde çocuklar, suça sürüklenen, suçun mağduru, suçun tanığı, korunma gereksinimi olan veya kendisini ilgilendiren hukuk davasında taraf olarak yer alabilirler. Suça sürüklenen, korunma ihtiyacı olan (mağdur çocuklar dahil) çocuk hakkında; öncelikle içinde bulunduğu özel durumlar ve gereksinimleri dikkate alınarak, ailesinin yanında desteklenmesi, ailesinin yanında kalmasının çocuğun yararına olmadığı durumlarda ise en son çare olarak kurum bakımına alınmasına yönelik tedbirler, koruyucu ve destekleyici tedbirlerdir.

Destek hizmetlerine karşın çocuğun aile yanında kalmasının yararına olmadığı durumlarda uygulanacak

tedbirler ise koruyucu tedbirlerdir. Koruyucu tedbirler çocuğun geçici veya sürekli olarak yatılı bir kuruma, koruyucu aile yanına ya da kurum bakımına alınmasına ilişkin tedbirlerdir.

Destekleyici Tedbirler

Çocuğun ailesinin yanında danışmanlık, sağlık ve eğitim alanında desteklenmesi

Koruyucu Tedbirler

Geçici ya da sürekli olarak çocuğun kurum bakımına ve gözetimine alınması

Verilen Tedbir Kararları Nelerdir?

Danışmanlık tedbiri, çocuğun bakımından sorumlu olan kimselere çocuk yetiştirme konusunda; çocuklara da eğitim ve gelişimleri ile ilgili sorunlarının çözümünde yol göstermeye,

Barınma tedbiri, barınma yeri olmayan çocuklu kimselere veya hayatı tehlikede olan hamile kadınlara uygun barınma yeri sağlamaya yönelik tedbirlerdir.

Eğitim tedbiri, çocuğun bir eğitim kurumuna gündüzlü veya yatılı olarak devamına; iş ve meslek edinmesi amacıyla bir meslek veya sanat edinme kursuna gitmesine veya meslek sahibi bir ustanın yanına yahut kamuya ya da özel sektöre ait işyerlerine yerleştirilmesine,

Sağlık tedbiri, çocuğun fiziksel ve ruhsal sağlığının korunması ve tedavisi için gerekli geçici veya sürekli tıbbi bakım ve rehabilitasyonuna, bağımlılık yapan maddeleri kullananların tedavilerinin yapılmasına,

Bakım tedbiri, çocuğun bakımından sorumlu olan kimsenin herhangi bir nedenle görevini yerine getirememesi hâlinde, çocuğun resmî veya özel bakım yurdu ya da koruyucu aile hizmetlerinden yararlandırılması veya bu kurumlara yerleştirilmesine,

DANIŞMANLIK TEDBİRİ

Verilecek tedbir öncelikle, çocuğun **kendi aile ortamında korunması** olacaktır. Hâkim bu tedbire ilave olarak danışmanlık, eğitim, bakım, sağlık ve barınma konularında da ilave tedbirlere başvurabilir.

Danışmanlık tedbiri; çocuğun ailesi yanında korunmasını sağlamak veya çocuk hakkında verilen tedbir kararlarının uygulanması sırasında **onu ve bakımından sorumlu olan kimseleri desteklemek** ya da uygulanması muhtemel tedbirler hakkında bilgilendirmek amacıyla uygulanır.

Kararın Yerine Getirilmesi:

Danışmanlık tedbirini uygulamakla görevli kişi, kurum ve kuruluşlar, mahkeme veya hakim tarafından verilen kararın kendilerine bildirildiği veya tebliğ edildiği tarihten itibaren **derhal** iş ve işlemlere başlamakla yükümlüdür.

Danışmanlık tedbiri, hizmetin niteliğine göre haftalık ya da on beş günlük periyotlarla uygulanmalı, en az sekiz seans yapılmalıdır. Bu süre sonunda tedbirin devamı konusunda karar verilmelidir.

Danışmanlık Hizmeti Yerine Getirilirken

1. Çocuk, aile, bakmakla yükümlü kişi veya kişiler ile ilgili bilgiler ve dosya bilgileri toplanarak (Mahkeme Kararı, Sosyal İnceleme Raporu) incelenir.

2. Çocuk, aile, bakmakla yükümlü kişi veya kişilere görüşme randevu bilgilerini içeren davet mektubu gönderilir.

3. Çocuk, aile, bakmakla yükümlü kişi veya kişilere telefonla ulaşılarak görüşme randevu bilgileri iletilir.

4. Görüşme günü ve saatinde çocuk, aile, bakmakla yükümlü kişi veya kişiler

GELMİŞSE;

GELMEMİŞSE;

a) Çocuk, aile, bakmakla yükümlü kişi veya kişiler ile tanışılır,

a) Gelinmediğine Dair Tutanak Tutularak İlçe MEM'e Gönderilir.

b) Danışman, görev ve sorumlulukları hakkında çocuğu, aileyi, bakmakla yükümlü kişi veya kişileri bilgilendirir.

c) Sorunun tarafları olabilecek aile, öğretmen, idareci ve bunun gibi kimselerle görüşülerek problemin sınırları belirlenir.

d) Görüşme Özet Formu Doldurulur.

e) Çocuğa ve aileye mahkeme kararı ve yükümlülüklerinin tanıtımı, uymama halinde ve devamının kesilmesinde sonuçları ile aileye çocuğuyla ilgili sorumlulukları anlatılır,

f) Danışmanlık hizmeti ile ilgili bir uygulama planı (Yıllık Plan) hazırlanır.

5. Çocukla haftada en az bir kez, aileyle en az iki haftada bir kez gerçekleştirilecek görüşmeler planlanır ve bu plan doğrultusunda takip edilir.

6. Uygulama planı doğrultusunda üçer aylık periyotlarla sürecin değerlendirilmesi ve varsa tedbirin değiştirilmesine ilişkin öneriyi de içeren uygulama değerlendirme raporu doldurularak üst yazı ile ilgi tutularak kapalı zarf içerisinde gizli kaşesi basılarak mahkemeye ulaştırılması için İlçe MEM'e gönderilir.

Danışmanın Sorumlulukları

Gizlilik

Danışmanlık Hizmetinin Verilmesi

Suç Bildirme

Korunma İhtiyacını Bildirme

Kaynakça:

- Danışmanlık Tedbiri Uygulamaları El Kitabı.
- Danışmanlık Tedbiri Kararlarının Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ.
- Çocuk Koruma Kanununa Göre Verilen Korumucu ve Desteleyici Tedbir Kararlarının Uygulanması Hakkında Yönetmelik.

Hazırlayan: Özgür BULUT

SİNCAN RAM

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK
DANIŞMA HİZMETLERİ BÖLÜMÜ

REHBERLİK HİZMETLERİ

DANIŞMANLIK TEDBİRİ UYGULAMALARI

<http://sincanram.meb.k12.tr>

0 312 272 1134

Aralık 2016